

1

158926
12.12.63

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

De Heer Minister-President,
Voorzitter van de Raad voor
Europese Zaken,
Plein 1813, no. 4,
's-Gravenhage.

B
—
M
—
UB

No. BEB 63/14.572

Betreft: Komende Raads-
zitting EEG.

12 december 1963

RE2. 13 december 1963.

In interdepartementaal overleg werden gedurende de achter ons liggende dagen nota's opgesteld over de voor- en nadelen van het voorstel van de Europese Commissie betreffende de granen, zomede over de ontwerpreglementen voor zuivel, rundvlees en rijst. De gegevens, die in deze nota's worden verstrekt, zijn mede van gewicht voor de besluitvorming van de Nederlandse regering.

De ondergetekende stelt het op prijs aan deze nota's een korte persoonlijke notitie te verbinden.

Een kernprobleem, dat op dit ogenblik in Brussel aan de orde is, wordt gevormd door de vraag in hoeverre de Gemeenschap haar open karakter zal kunnen behouden.

Een analyse van deze vraag leidt helaas tot niet zo erg hoopvolle conclusies. De zes Lid-Staten zijn er tot dusverre niet in geslaagd een bevredigend mandaat op te stellen voor de onderhandelingen, die op initiatief van de Amerikaanse regering het volgende jaar te Genève zullen worden gehouden.

- 1) Ten aanzien van de industriële produkten bestaat nog geen overeenstemming over het percentage, waarmede de tarieven zullen worden verlaagd, noch over het dispariteitenvraagstuk, noch over de omvang van de uitzonderingen. Een spoedige totstandkoming van overeenstemming tussen de Lid-Staten is nog niet in zicht.

- 2) Ten aanzien van onderhandelingen over landbouwprodukten heeft de Europese Commissie voorstellen gedaan, die naar de mening van ondergetekende geen voldoende uitgangspunt vormen voor het bereiken van overeenstemming met derde landen.

Het kan immers niet worden ontkend, dat de Europese Gemeenschap zich - wanneer de denkbeelden van de Europese Commissie worden gevolgd - alle mogelijkheden voorbehoudt om iedere import van derde landen te weren. Heffingen, sluisprijzen en drempelprijzen worden autonoom door de Europese Gemeenschap vastgesteld. Dit betekent, dat een onderhandeling met derde landen over de maatregelen, die aan de grenzen worden getroffen ter bescherming van de in de EEG voortgebrachte produkten niet mogelijk is.

Zelfs een consolidatie van deze bescherming is onder het huidige regiem uitgesloten. De heffingen zijn variabel; sluis- en drempelprijzen zijn het resultaat van bepaalde berekeningen; zij kunnen veranderen, wanneer de elementen, waarop de berekeningen steunen, zich wijzigen.

Deze situatie heeft in derde landen de mening doen postvatten, dat het in de gemeenschappelijke markt steeds zo zal zijn, dat onder alle omstandigheden

eerst het eigen produkt zal worden verkocht, voordat derde landen aan bod komen. Deze mening mag niet geheel juist zijn. Zij zal echter eerst kunnen verdwijnen, wanneer de EEG zich bereid zou tonen aan het beschermingsniveau aan de grenzen bepaalde maxima te stellen. Tot dusver is niet gebleken, dat de Lid-Staten van de EEG, zomede de Europese Commissie, daartoe bereid zijn. Integendeel, de Europese Commissie tast in feite de stelling van derde landen niet aan, doch zij heeft verklaard, dat binnen de beschermde Europese markt, een voorzichtige produktiepolitiek zal worden gevoerd, die tot resultaat zal hebben, dat invoerstromen gehandhaafd kunnen blijven. Zolang echter aan deze uitspraak geen bepaalde zekerheden of althans onderhandelingsvatbare elementen worden verbonden, heeft deze verklaring van de Europese Commissie aan de onderhandelingstafel weinig waarde.

Drie mogelijkheden staan open om inderdaad tot onderhandelingen met derde landen op het gebied van landbouwprodukten over te gaan:

- a) het instellen van een absoluut beschermingsniveau aan de grenzen, dat wordt geconsolideerd;
- b) het instellen van heffingencontingenten;
- c) een zeker automatisme in de aanpassing van het prijsniveau bij het structureel afnemen van de invoer.

De punten a) en b) spreken voor zichzelf. In punt c) wordt over een automatisme gesproken, omdat een verandering van de prijs slechts met unanimitéit en later met gekwalificeerde meerderheid van de Raad tot stand kan komen.

M.a.w. de Commissie kan niet verder gaan dan het aanbieden van consolidatie.

Uit de documenten van de Europese Commissie blijkt, dat zij ook inderdaad niet verder wenst te gaan. Consolidatie lijkt echter onvoldoende. Het is moeilijk thans het bewijs te leveren, dat met de voorgestelde richtprijs voor granen de productie in de EEG zal toenemen. De Amerikanen zijn daarvan overtuigd. Doch vaststaat, dat het voorstel van de Commissie ertoe leidt, dat geen enkele producent in de Gemeenschap zijn inkomen achteruit zal zien gaan. Wel is er in sommige landen, met name in Frankrijk, sprake van een toeneming van het inkomen. Gezien het feit, dat in dit land bovendien areaalsuitbreiding of in ieder geval intensievere verbouwing mogelijk is, ligt het voor de hand, dat derde landen het waarschijnlijk achten, dat de productie zal toenemen.

- 3) De nota, die is opgesteld over de voor- en nadelen van de aanvaarding van het graanvoorstel, zomede over de ontwerpreglementen voor zuivel, rundvlees en rijst, geeft naar de mening van ondergetekende een te gunstig beeld, omdat daarbij is uitgegaan van de premisse, dat zich binnen de Gemeenschap geen sterke toeneming van de productie zal ontwikkelen.

De vraag rijst, welke waarborgen er bestaan om aan de toename van de productie paal en perk te stellen. Zolang invoer plaatsvindt, lijkt het een politiek moeilijke opgave garantieprijzen te verlagen, tenzij bij de aanvaarding van de reglementen een automatisme wordt ingebouwd.

Er is temeer aanleiding voor de handhaving van de import omdat de Lid-Staten in december 1960 zijn overgegaan tot de deconsolidatie van de rechten op een aantal landbouwproducten, waaronder de granen (conform GATT-procedure van art. XXVIII). Bij de afronding van de XXIV-6-onderhandelingen, hebben de Ver.Staten zich onderhandelingsrechten voorbehouden, niet alleen met betrekking tot pluimvee, maar ook met betrekking tot de granen. Voor de tarwesoorten (kwaliteitstarwe en zachte tarwe) hadden alle Lid-Staten hun rechten in het GATT gebonden, met uitzondering van de Benelux zelfs uitdrukkelijk ten opzichte van de Ver.Staten. De totale waarde van deze invoer bedroeg in 1962 ƒ 400 mln. Voor de voedergranen (mais) bestonden alleen GATT-bindingen voor Frankrijk en Duitsland. De waarde van deze invoer bedroeg ƒ 100 mln. Hieruit volgt, dat de Ver.Staten een compensatie kunnen verlangen voor een uitvoerwaarde van ƒ 500 mln. Het is duidelijk, dat hierbij de pluimvee-affaire (ƒ 26 mln) in het niet valt.

- 4) In de nota over de budgettaire consequenties van het gemeenschappelijke landbouwbeleid is uitgegaan van een totale afdracht van de heffingen. Ondergetekende wil erop wijzen, dat de opbrengst van deze heffingen ten goede komt aan de algemene kas van de EEG. Er moet derhalve mee rekening worden gehouden, dat naast dit bedrag nog een vrij aanzienlijke contributie aan het Landbouwfonds zal moeten worden betaald.

Men kan stellen, dat de afdracht van de heffingen eerst tot stand zal kunnen komen nadat men met unanimitéit de modaliteiten heeft vastgesteld. Het is juist, dat daarmee een niet onbelangrijk onderhandelingswapen is geschapen, doch het lijkt onjuist de kracht daarvan te overschatten.

- 5) In ieder geval is het ook met het oog op het bovenstaande ongewenst, dat thans een precedent wordt geschapen door overmaking aan de EEG van een eventuele heffing op margarine. Hetgeen ondergetekende ten aanzien van deze heffing op margarine in het bijzonder verontrust is de reden, waarom deze heffing wordt ingesteld. Deze reden kan naar zijn mening geen andere zijn dan de wens om via een heffing op margarine het verbruik van boter te stimuleren. Een heffing van 14 pf. heeft op het bereiken van dit effect niet de minste invloed. Daarvoor zou een veel grotere heffing noodzakelijk zijn. En het staat daarom voor hem vast, dat, wanneer thans het principe van de heffing op margarine wordt aanvaardt, mettertijd een voorstel tot een veel grotere heffing zeer waarschijnlijk is.

Indien men het principe afwijst, dat via een heffing op de margarine het boterverbruik moet worden gestimuleerd, vervalt iedere reden om op dit ogenblik tot de instelling van een heffing over te gaan.

Daarnaast wil ondergetekende er nogmaals op wijzen, dat aanvaarding van een heffing op het ene produkt, die wordt gebruikt voor een subsidie op het andere, een uitermate gevaarlijke zaak is.

Het is hem bekend, dat dergelijke denkbeelden naar voren zijn gebracht bij het overleg over een gemeenschappelijke energiepolitiek, t.w. een heffing op aardgas en olie ten behoeve van een subsidie voor de kolen.

Tenslotte is het volledig onredelijk, dat Nederland voor een subsidie aan de Italiaanse producent belangrijk meer zou moeten bijdragen dan andere Lid-Staten. Hier wordt een andere, volstrekt willekeurige verdeelsleutel gehanteerd.

- 6) De ondergetekende is er zich steeds van bewust geweest, dat de toepassing van een gemeenschappelijk landbouwbeleid een stijging van de kosten voor levensonderhoud in Nederland met zich mee zal brengen, doch het lijkt hem een normale eis, dat alle pogingen worden aangewend om deze toeneming tot het strikt noodzakelijke te beperken.

DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN,

